

Interne onderwijskwaliteitszorg VU: Achtergrond meeleesgroep ZER

---

9 februari 2019

Student- &
Onderwijszaken

Waarom?

De zogenaamde 'collegiale meeleesgroep' voor zelfevaluatie-rapporten (hierna: ZER) is één van de drie instrumenten van interne kwaliteitszorg van de VU. De andere twee zijn de midterm review en de proefvisitatie. De collegiale meeleesgroep ZER en de midterm review zijn een verplicht onderdeel van de interne kwaliteitszorgcyclus van de VU-opleidingen, de proefvisitatie wordt sterk aanbevolen.

Het opstellen van een ZER is in het accreditatiekader van de NVAO een voorgeschreven onderdeel. Voordat het visitatiebezoek plaatsvindt, stelt de opleiding een ZER op¹. De ZER vormt de basis voor de besluitvorming van het visitatiepanel en geeft het panel de aanknopingspunten voor de gesprekken tijdens het bezoek. In de ZER worden de sterke en de zwakke punten van de opleiding beschreven en wordt die informatie verstrekt over de opleiding, die het panel minimaal nodig heeft om een oordeel te kunnen vellen over de accreditatiewaardigheid van de opleiding. De ZER is in feite de inhoudelijke basis onder het visitatiebezoek en wordt voorafgaand aan dat bezoek aan het panel ter beschikking gesteld.

Omdat de kwaliteit van de ZER medebepalend is voor een geslaagde visitatie, wordt, voordat de ZER in definitieve vorm wordt vastgesteld, de opleiding door een meeleesgroep geadviseerd over mogelijke verbeterpunten. Met dit model van 'collegiale toetsing' (een meeleesgroep onder de centrale coördinatie van OKP) wordt getracht zo breed mogelijk gebruik te maken van en te leren van elkaars expertise. Toetsing van de ZER door een meeleesgroep beoogt een tweeledig doel. Ten eerste wordt een verbeterslag gemaakt door het collegiaal leren en expertise delen tijdens het lezen, becommentariëren en discussiëren. Ten tweede wordt de betrokken opleiding ondersteund door een gedegen advies vanuit verschillende perspectieven van buiten de eigen opleiding/faculteit. Het product van de bijeenkomst is het advies ter verbetering van de definitieve versie van de ZER.

Het instrument is in 2014 ingesteld en naar aanleiding van de evaluatie van de Stuurgroep Onderwijskwaliteit (STOK) najaar 2018, licht aangepast. In de oorspronkelijke opzet was de opleidingsdirecteur (de schrijver van de ZER) niet aanwezig bij de discussie, op aanbevelen van de STOK wordt deze nu wel uitgenodigd hierbij aan te schuiven

Hoe?

Het collegiaal advies komt tot stand in een groep van meelezers, samengesteld uit relevante personen uit diverse gremia: opleidingsdirecteuren, portefeuillehouders onderwijs of onderwijsdirecteuren, leden van de Stuurgroep Onderwijs (STOK), facultaire beleidsmedewerkers kwaliteitszorg (KIK) en centrale beleidsmedewerkers onderwijs en kwaliteitszorg (OKP).

Deze personen lezen en beoordelen de ZER eerst ieder apart ter voorbereiding op een bijeenkomst waarop de ZER gezamenlijk wordt becommentarieerd. De meeleesgroep ZER bestaat uit lezers die niet noodzakelijk dezelfde deskundigheid als het panel hoeven te hebben. De meeleesgroep zal de ZER daarom ook vooral vanuit de diverse eigen perspectieven bezien en beoordelen op interne logica en consistentie en of er voldoende, goede en betrouwbare informatie wordt gegeven. De

---

¹ Met ingang van het Accreditatiekader 2016 is de Zelfevaluatie 'vormvrij' en is het mogelijk om afspraken te maken over een andere vorm dan het traditionele zelfevaluatie-rapport. Echter, de standaarden uit het beoordelingskader moeten, welke vorm ook gekozen wordt, altijd herleidbaar zijn, bijvoorbeeld door een toelichting. Afspraken over andere rapportagevormen worden altijd in overleg met OKP gemaakt.

meeleesgroep bekijkt of de beschrijving van de opleiding de standaarden van het beoordelingskader volgt en illustreert met zo concreet mogelijke voorbeelden. Gecheckt wordt of bevindingen of beweringen in de tekst worden onderbouwd met argumenten, door data zijn ondersteund en waar mogelijk worden voorzien van concrete voorbeelden.

Voor de lezers is het zaak om goed op de tekst **zelf** feed back te geven en niet te veel in te gaan op de achterliggende (inhoudelijke) keuzes in het programma die de opleiding heeft gemaakt en die al vastliggen. Bij voorkeur wordt commentaar op een zo constructief mogelijke wijze geleverd.

De opleidingsdirecteur wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomst, ook als hij niet de eigenlijke schrijver van de ZER is. Het gesprek beoogt een inspirerende bijeenkomst te zijn voor de opleidingsdirecteur en dient een positieve sfeer op weg naar de visitatie te bevorderen en versterken. Het advies wordt na afloop van de bijeenkomst door de coördinerende OKP medewerker opgesteld en ter beschikking gesteld aan opleidingsdirecteur en faculteit (portefeuillehouder onderwijs en beleidsmedewerker kwaliteitszorg).

Wanneer?

In de interne kwaliteitszorgcyclus² wordt de ZER meegelezen vanaf een jaar voor de inleverdatum (t-12) voor de accreditatieaanvraag. Wanneer precies is afhankelijk van de planning van het visitatiebezoek. Bij grote landelijke clusters wordt door het panel soms al vroeg aan de bezoeker begonnen; ver voor de inleverdatum. De ZER wordt als vuistregel twee maanden (t-2 mnd) voor het visitatiebezoek aangeleverd bij het panel. Het proces van meelesen gebeurt binnen een periode van totaal 4 weken; in die tijd wordt de ZER gelezen, besproken op de bijeenkomst en wordt het definitief advies opgesteld. Dat betekent dat de faculteit een planning maakt waarbij de meeleesgroep haar advies uiterlijk 3 maanden voor het visitatiebezoek aanlevert aan de faculteit (t-3).

Wie doet wat?

De centrale regie op het indelen van de meeleesgroepen ligt bij OKP. OKP zorgt dat er uit diverse gremia meelezers worden gerekruteerd en wijst per ZER een coördinerend beleidsmedewerker OKP aan die het meeleesproces voor zijn/haar groep initieert, begeleidt en vastlegt in een schriftelijk advies. De beleidsmedewerker OKP zorgt dat de betreffende opleidingsdirecteur wordt uitgenodigd voor de bespreking door de meeleesgroep.

De faculteit is verantwoordelijk voor de planning van het schrijfproces van de ZER en voor de tijdige aanlevering van de mee te lezen versie. Dit dient een (zo goed als) definitieve versie te zijn.

---

² Zie voor een beschrijving van het interne kwaliteitszorgsysteem en de instrumenten die daarbinnen gebruikt worden het schema van de interne kwaliteitszorgcyclus